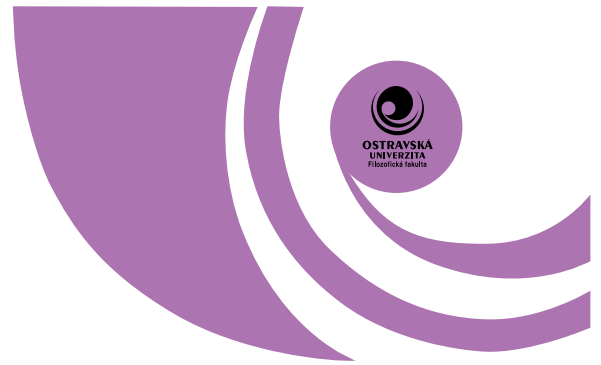


# LISTY

Filozofické fakulty  
Ostravské univerzity v Ostravě



X prosinec 2015

www.ff.osu.cz

## EVROPA!!! KULTURNÍ DĚDICTVÍ

### Barokní sochařství

Itálie: Gian Lorenzo Bernini

Zakladatel barokního sochařství Gian Lorenzo Bernini (1598-1680) proslul i jako architekt a malíř. Byl zázračným dítětem, žákem svého otce sochaře. Většinu života působil v Římě ve službách papežů. Je často srovnáván s Michelangelem - oba byli mistry, kteří ukázali svému okolí budoucnost.

O jeho služby měl dlouhá léta zájem i francouzský král, Bernini se ale do Paříže vydal až ve stáří a strávil na dvoře Ludvíka XIV. několik let. Jako uznávaný architekt vytvořil dokonce několik návrhů na dostavění Louvru, ale ani jeden nebyl realizován. Spolupracoval s mnoha sochaři. Na některých dílech se později ani fyzicky nepodílel, pouze k nim vytvořil návrhy.

Ve své figurální tvorbě usiloval o zpodobnění nejrůznějších, často vypjatých duševních stavů, např. nevázané radosti, tiché meditace, extatické vize, mystické rozkoše či předsmrtné agonie. Charakteristické je i jeho malířské pojetí kompozice: jednopohledovost, odstranění soklu, spojení s prostorem. Ve snaze přiblížit sochu malbě využíval hodně vrtnou techniku (hlavní znak jeho osobního stylu). Mramor se pak v jeho rukou „stával“ tvárným voskem.

Vytvořil velké množství soch a sousoší, které se staly inspirací pro evropské barokní sochaře. V sousoší **Vidění sv. Terezie** (1645-52) zpodobnil mystickou extázi, splynutí španělské bosé karmelitánky s Kristem. Samotnou extázi zobrazil jako mdlobu.

V Římě na Piazza Navona vytvořil monumentální **Fontánu čtyř řek**. Je to Berniniho největší fontána, má tvar skály s jeskyní, na níž stojí egyptský obelisk. Na skále jsou vypodobněny personifikace čtyř řek: Dunaje, Gangy, Nilu a Ria de la Plata. Bernini vytvořil skálu, koně, lva a palmy, sochy řek jsou dílem jeho spolupracovníků.

Gian Lorenzo Bernini vytvořil též řadu reprezentativních podobizen, bust, např. papeže Urbana VIII. (1623), který umělce podporoval již jako kardinál, nebo francouzského krále Ludvíka XIV. (1665). Velice působivé je i ztvárnění **Blahoslavené Lodoviky Albertone** (1675), kterou zobrazil ve stavu agonie před smrtí.

Marek ZÁGORA



Fontána čtyř řek



Vidění sv. Terezie



Lev z Fontány čtyř řek, terakotový model



Blahoslavená Lodovica Albertone

# OSTRAVA!!! RODINNÉ STŘÍBRO

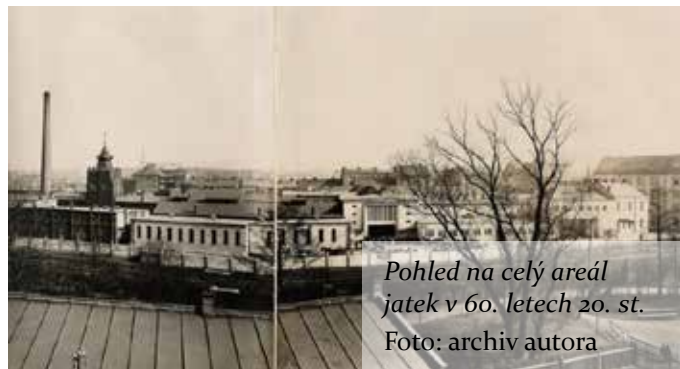
## Budova městských jatek

Ostrava v procesu útlumu hutnictví a těžkého průmyslu přišla o mnoho cenných architektonických a technických památek. Proto je nám líto i budovy starých městských jatek. A to tím spíše, že areál se nachází v blízkosti Stodolní ulice, která jen o vlásek unikla demolici, aby se následně v 90. letech stala jedním z ikonických center obnovy post-industriálního města.

Pruce rostoucí Ostrava si na sklonku 19. století vybudovala jatka na periferii, v blízkosti Frýdlantské dráhy a dobytčího trhu. Je zajímavé, že ryze utilitární stavba dostala architektonicky výpravny kabát ve stylu dobové průmyslové secese. Chladírenskou věž zdobí nápadná kulatá okna. První budovy z let 1890–1893 ale záhy přestaly stačit a celý areál jatek byl průběžně co pár let přestavován a dostavován. Vznikl komplex architektonicky nesourodých budov, které byly sice vybaveny tehdy moderní technologií, ale byly předem odsouzeny k zániku, protože město se mezitím rozrostlo i do někdejších periferií. V 60. letech byl proto vybudován zcela nový masokombinát v Martinově a stará jatka začala sloužit ostravským popelářům a pomalu chátrala. V roce 1994 byla budova prohlášena kulturní památkou. Shodou nešťastných okolností privatizačních a developerských eskapád se dostala do majetku nově budovaného hobby marketu Bauhaus – s podmínkou, že firma památku opraví a zpřístupní veřejnosti. Firma dohodu nesplnila a sama v konkurenčním boji podlehla. Jatka chátrají dál. Skupiny aktivistů v čele s Okrašlovacím spolkem Krásná Ostrava apelují na kompetentní úřady, aby zasáhly a budovy zachránily.

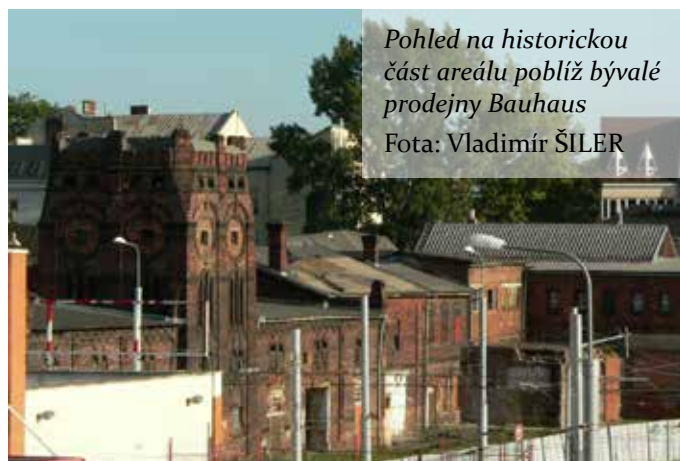
Jatka, byť pěkně zdobená, sotva mohou být chloubou a okrasou města. Ale naučili jsme se – i v Ostravě –, že konverze průmyslových staveb mohou být poměrně radikální: na vysoké peci máme skleněnou kavárnu, v hornických koupelnách dolu Hlubina umělecké centrum, proč by tedy v budově jatek nemohla vzniknout tolik potřebná městská galerie? Mladí návštěvníci Stodolní ulice také asi sotva vědí, že jejich populární kluby Templ, Boomerang a Coffee shop se vlastně nacházejí v bývalých chladírnách někdejších jatek.

Vladimír ŠILER



Pohled na celý areál jatek v 60. letech 20. st.

Foto: archiv autora



Pohled na historickou část areálu poblíž bývalé prodejny Bauhaus

Foto: Vladimír ŠILER



Kampaň za záchranu jatek (2015)

### Pokyny pro formátování příspěvků

Příspěvky zasílejte ve formátu doc, docx, odt nebo rtf. Fotografie v samostatných souborech jpg (nikoli vložené do textu). U všech snímků uvádějte popisek a jméno autora. Dodržujte stanovený rozsah článků – jedna strana v Listech FF OU vychází cca na 3 500 znaků včetně mezer. Redakce si vyhrazuje právo texty gramaticky opravovat, drobně stylisticky upravovat, v případě potřeby zasláné články krátit. Příspěvky do lednového čísla zasílejte e-mailem na adresu listyff@osu.cz **nejpozději do 24. 1. 2016. Příspěvky zasláné po tomto datu nebudou do lednového čísla zařazeny.**

Listy Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě č. 10/2015 – prosinec, ročník šestý. LISTY JSOU NEPRODEJNÉ

Redakční rada: předsedkyně: doc. PhDr. Eva Mrhačová, členové: doc. Robert Antonín, Ph.D., Mgr. Jana Bolková, Mgr. Tereza Čapandová, Mgr. Vladimír Mičulka, Mgr. Roman Polách, ThLic. Vladimír Šiler, Dr., doc. PhDr. Jan Vorel, Ph.D., Mgr. Marek Zágora.

Barevná elektronická verze Listů je dostupná na webu FF OU v rubrice Ze života fakulty na adrese: <http://periodika.osu.cz/listyff>

©Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2015.

# VĚDA A ŽIVOT NA NAŠICH PARTNERSKÝCH UNIVERZITÁCH

Gabriela Zapletalová

*Mgr. Gabriela Zapletalová, Ph.D., absolvovala studium anglického a českého jazyka na Filozofické fakultě Ostravské univerzity. Je absolventkou doktorského studia anglické filologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Na katedře anglistiky a amerikanistiky FF vyučuje anglickou gramatiku a neliterární překlad. Odborně se zabývá akademickým diskurzem, zejména mluveným, s důrazem na výzkum nově vznikajících internetových žánrů v oblasti akademické komunikace.*



## Jak to chodí na španělské univerzitě v Jaén

### Podzimní „erasmovský“ pobyt v hlavním španělském městě oliv

Jaén je nevelké město v jihošpanělské Andalusii a centrum stejnojmenné provincie, která se rozkládá mezi dvěma historickými a architektonickými skvosty, městy Córdoba a Granada. Jeho rozloha, počet obyvatel (okolo 116 tis.) i příznivá poloha na úpatí pohoří Sierra de Cazorla a Sierra de Segura z něj dělá příjemné místo k životu – minimálně z perspektivy střeoevropanky, která je koncem listopadu vystavena báječně teplému, suchému a zejména skvěle stabilnímu polopouštnímu podnebí s všudypřítomně dozrávajícími citrusy, olivami a datlemi. Provincie Jaén je největším producentem španělských oliv: olivovníky, kterých je údajně 60 milionů, pokrývají 77 % jejího území a výrazně tedy formují tvář krajiny. Tomu je přizpůsobena i turistika: pěší i cyklisté mohou využít síť tzv. zelených stezek 'za olivovým olejem'. Je nesporné, že tyto kvality výrazně přispívají k oblíbenosti lokality nejen mezi vyjíždějícími studenty, ale i akademiky. Nicméně geografická poloha a vlídné podnebí samo o sobě nestačí – obojího lze užít na mnoha podobných místech nejen v jižním Španělsku. Hlavní důvod, proč zde strávit semestr studia či učitelskou

mobilitu, tkví v samotné univerzitě – či oficiálně Universidad de Jaén (zkráceně UJA).

Univerzita je naší mateřské OU v některých ohledech velmi blízká. Ačkoli ideu svého vzniku klade do 16. století a spojuje ji s dnes již neexistující univerzitou v nedalekém renesančním městečku Baeza (působí zde univerzitní centrum), je UJA podobně jako my instituce relativně mladá. Vznikla v roce 1993 vyčleněním několika pracovišť z nedaleké Granadské univerzity, má pět fakult (tedy o jednu méně než OU) a tři akademická centra. Rovněž počet studentů (okolo 10 tis.) a počet studijních programů (110) je relativně srovnatelný. Těmito údaji však podobnost mezi oběma univerzitami více či méně končí a možná bude zajímavější zaměřit se na to, co je jiné a co jaénští kolegové-akademici dělají a organizují jinak.

Akademická struktura UJA zahrnuje pět fakult: filozoficko-pedagogickou, přírodovědeckou, fakultu sociálních studií, fakultu společenských a právních věd, a zdravotně-sociální fakultu. Na univerzitě fungují ještě tři centra, z nichž jazykové zajišťuje lektorskou výuku pro celou

UJA. Zbývající dvě centra jsou v jádru polytechnické školy a obě nabízejí velký počet studijních programů a oborů, z nichž mnohé se výrazně zaměřují na specifika regionu – zemědělství a potravinářství: studenti mohou například získat z naší perspektivy unikátní vzdělání v oblasti pěstování olivovníků, výroby olivového oleje a produktů z oliv. Oblíbené jsou i obory jako např. environmentální studia a zejména pak celá škála oborů spojených s oblastí cestovního ruchu, rekreologie a volnočasového managementu – Španělsko je přece jen významná turistická destinace. Ze struktury a počtu studijních oborů je patrné, že UJA je spíše polytechnicky zaměřenou institucí, která se profiluje v profesních bakalářských studijních programech. V těch studuje 89 % všech studentů (na OU je to cca 66 %), zatímco v magisterských programech je 9 % studentů a v doktorských programech jen 1 % studentů. Ze všech ostatních výkonnostních ukazatelů mě zaujal poměr student/učitel: ten je na UJA velmi pozitivní, protože činí 15:1, tedy 15 studentů na pedagoga (na celé OU je to průměrně 22:1, na mé domovské katedře připadá na učitele studentů 27). ►

Katedra anglického jazyka, jejímž hostem jsem byla, zajišťuje výuku profilového bakalářského oboru Anglická filologie, který je zde čtyřletý a jeho struktura je velmi podobná našemu oboru. Osobní zkušenost s těmito studenty je pozitivní: po mé výuce následovaly dotazy, někteří studenti protahovali diskusi až ven z auly, jeden student se dokonce ptal na paralely mezi Pražskou školou a hallidayovskou funkčně systémovou lingvistikou. Novinkou, kterou katedra připravuje ve spolupráci s oddělením pro postgraduální studium, je *Online Master in English Studies*. Tento jednoletý, kompletně elektronický kurz povede k získání magisterského titulu v jedné ze tří oblastí: aplikovaná lingvistika s orientací na výuku angličtiny jako cizího jazyka (TEFL), anglofonní literatury a kultury, a anglická filologie. Kurz poběží od dalšího zimního semestru a je ohodnocen 60 kredity dle ECTS. Momentálně vyučující kurzy vytvářejí – natáčejí videopřednášky a digitalizují pracovní materiály. Vývoj internetových kurzů a zavádění dalších studijních programů v cizím jazyce je velké téma, kterým se UJA snaží naplnit orientací na internacionalizaci všech akademických aktivit a oblastí. Internacionalizace je i hlavní priorita ve strategickém plánu 2014-2020 a osobně jsem to vnímala hned na první, kontaktní rovině: univerzita má moderní, funkční web, hostí paralelní anglický web pro mezinárodní studenty a profesory, školí své zaměstnance v oblasti vedení a správy výzkumných blogů (<http://blogs.ujaen.es/blogs/>). Rovněž kvalita a rozmanitost propagačních materiálů je na velmi vysoké úrovni – to vše umocněno tím, že jsem je po krátkém společenském setkání s prorektorem pro internacionalizaci panem Sebastiánem Bruque-Cámarou převzala z rukou ředitele oddělení pro mezinárodní vztahy dr. Juana-Ráeze Pádilly (Španělé jsou mile obřadní a společensky formální.)

Zcela novým zážitkem pro naše studenty vyjíždějící na UJA je možnost vyzkoušet si studovat a potažmo i prožít značnou část volného času v univerzitním městečku *Campus de las Lagunillas*. Kampus je umístěn pod úbočím kopce, na němž se Jaén velmi malebně rozkládá. Dvacetimi-



*Aulario Cesareo Rodriguez Aquilera – přednášelo se zde výborně*

nutovou trasu z centra města do kampusu tedy doslova seběhnete, což je příjemné, opačným směrem už méně (méně zdatní jedinci mohou využít frekventovanou městskou autobusovou dopravu). Kampus je architektonicky velmi zajímavý a návštěvníka uchvátí promyšlenou prostorovou orientací, využitím přírodních i čistě technicistních stavebních materiálů, umně usazenými skulpturami a instalacemi – to vše obklopeno kreativně navrženými a pečlivě udržovanými rostlinnými prvky. Při pohledu na plánek kampusu, který jsem po příjezdu na UJA dostala, jsem zajásala – s orientací problémy nebudou (ačkoli mě místní koordinátor dr. Antonio Vicente Casas varoval, že jemu se některé budovy pletou stále). Orientace v pravouhlej členěné zástavbě mně osobně vyhovovala: do tajů kombinací písmen (typ budovy) a čísel (pořadí) jsem pronikla rychle a v případě váhání pomohl opět plánec, na jehož rubu jsou budovy nakresleny.

Součástí kampusu je pochopitelně i menza, která má s naším domovským zařízením společnou snad jen potřebu najíst se. Místní D1 alias *Edificio Zabaleta* je multifunkční budova, která sdružuje kavárnu, infocentrum, výstavní síň a hlavně jídelnu. V té jsem měla možnost s místními kolegy obědvat. Pokud pomínu celkovou kultivovanost prostoru a moderní vybavení, zaujala mě zejména organizace stravování pro akademiky/zaměstnance. Ti mohou obědvat buďto společně se studenty, nebo v případě nutnosti pohostit návštěvu/konferenční hosty si mohou na účet pracoviště objednat stůl v částečně odděleném prostoru (stačí i hodinu předem) a využít tradičních restauračních služeb, které zahrnu-

jí obsluhu, slavnostně naaranžovaný stůl a výběr ze dvou jídel a rozličných nápojů. Tuto situaci jsem coby host zažila a vychutnala – a přemýšlela, kde je zakopán pes u nás.

Nejen čistě materiálními požitky je člověk živ: kampus je oázou estetických zážitků. Celý kampus lze chápat jako prostorové umění – zahrnujeme-li do něj nejen všudypřítomné sochy, ale zejména pak místo s názvem *Plaza de los Pueblos*. Dominantní materiály tohoto prostranství jsou kámen, beton, ocel a voda: horní stupně rozsáhlého amfiteátru jsou na úrovni hladiny vodní nádrže s vodotrysky, která vyplňuje přilehlou polovinu prostoru. Nad vším se tyčí zometrový sloup obložený travertinovými deskami, které nesou jména významných sídel v Andalusii. *Plaza de los Pueblos* slouží jako akademické forum pro nejrůznější příležitosti a koncertní síň pod širým nebem. Je patrné, že umění, krása a estetično jsou pro Španěly velmi důležitými aspekty každodenního života. A protože kromě umění milují i komfort, minimalizují nepohodlí: chodníky mezi jednotlivými budovami chrání proti dešti i slunci vzdušné pergoly a všechny prostory kampusu jsou automaticky a důsledně bezbariérové.

V jednom z univerzitních průvodců stojí, že obyvatelé Jaén mají toto úsloví: do Jaén přijíždíš s pláčem a s pláčem také odjíždíš. Já jsem s pláčem určitě nepřijela (ačkoli cestování rozhodně jednoduché nebylo a představa neznámého pracovního prostředí na nervozitě neubere), ale loučila jsem se nerada – s úchvatnými památkami, krásným počasím, dobrým jídlem a hlavně s milými a pohostinnými lidmi.

*Gabriela ZAPLETALOVÁ*

# FILOZOFICKÁ FAKULTA V MĚSÍCI LISTOPADU

## Práva na habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem na naší fakultě

Počet akreditovaných práv (5) = nejvyšší na OU!

Obor	Práva akreditována	
	od roku	do roku
Polský jazyk	1996/1999	2019/2023
České a československé dějiny se zaměřením na hospodářské dějiny	1996/1999	2023
Dějiny české literatury	1999	2019
Německý jazyk	2013	2021
České a československé dějiny	2014	2022

Filozofická fakulta OU oslaví v příštím roce čtvrtstoletí od svého vzniku (1991).

Jako výsledek excelentní vědecké úrovně, aktivní zahraniční spolupráce a bohaté vydavatelské činnosti získala fakulta od svého založení celkem PĚT akreditovaných práv na habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem. Je to obrovský úspěch zejména proto, že humanitní vědy byly v předcházejícím období nejsilněji postiženy, jejich vývoj byl do roku 1989 záměrně potlačován a některé z nich byly zcela vymazány ze seznamu věd.

Kritéria pro posuzování vědecké kvalifikace uchazeče jsou velmi přísná. Hodnotí se počet a kvalita jeho vědeckých prací a studií v recenzovaných odborných časopisech, počet citací jeho prací, pedagogická praxe a přednáška před vědeckou radou (u uchazeče o docenturu před vědeckou radou fakulty, u uchazeče o profesuru před vědeckou radou univerzity).

Docenta jmenuje na základě úspěšného habilitačního řízení rektor OU.

Profesora jmenuje na základě úspěšného profesorského řízení a na návrh rektora OU prezident republiky.

Filozofická fakulta se svým právem konat v pěti oborech habilitační a jmenovací řízení připojila k českým univerzitám s dlouhou tradicí. Máme z toho obrovskou radost!

Eva MRHAČOVÁ

## Významné události v životě FF v roce 2015

- V roce 2015 studovalo na FF 2 170 posluchačů denního a kombinovaného studia.
- Děkan Zářický byl oceněn záslužným křížem Řádu svatého Lazara.
- Prof. Vaňková byla zvolena členkou Mezinárodní vědecké rady v německém Mannheimu.
- Do rektorského úřadu byl slavnostně uveden prof. MUDr. Jan Lata, CSc.
- Petr Hrtánek, Robert Antonín a Petr Kopecký velmi úspěšně obhájili své habilitační práce na vědeckých radách univerzit v Ostravě, Brně a Olomouci a byli jmenováni docenty.
- Významný fakultní projekt Den s překladem oslavil desáté narozeniny.
- Na nové katedře latinského jazyka a kultury se konala první studentská vědecká konference.
- Byla organizována finanční sbírka pro neziskovou organizaci Lékaři bez hranic.
- Na FF proběhly poprvé česko-korejské dny.
- Byl otevřen nový výběrový předmět – výuka ázerbájdžánštiny.
- Emeritnímu profesorovi FF, Karlu Danielu Kadlubcovi, udělilo prezidium Polské Akademie věd titul Ambassador Polsczyzny poza Granicami Kraju.
- Katedra slavistiky oslavila 85. narozeniny svého významného člena, literárního vědce prof. dr. M. Mikuláška, DrSc.
- Katedra historie oslavila 80. narozeniny historického demografa prof. PhDr. L. Dokoupila, CSc.
- V roce 2015 se fakulta ve smutku rozloučila se dvěma profesory – romanistou prof. Janem Šabršulou a anglistou prof. Stanislavem Kavkou. Čest jejich památce!
- V roce 2015 bylo na FF řešeno 6 grantů získaných u GA ČR.
- V roce 2015 bylo na FF vydáno 15 vědeckých monografií z pera našich pracovníků.
- Katedra romanistiky oslavila 20. výročí svého vzniku.
- V roce 2015 získala FF akreditaci pro další tři doktorské studijní obory: English Language, Didaktika dějepisu, Jazyko- vědná a literárněvědná srovnávací slavistika
- Děkan FF, prof. Zářický, byl oceněn prestižním vyznamenáním Za zásluhy o polskou kulturu.
- Byl realizován již XI. běh Univerzity třetího věku se dvěma tématy: Evropské královské rody a Člověk, kultura a umění v proměnách dějin regionu. Účastnilo se ho přes 300 seniorů.
- Do čela Akademického senátu FF byla zvolena na tříleté období doc. Iva Málková.

Eva MRHAČOVÁ

## Vánoční povídka: Uprchlíci

Děšť, děšť, děšť a bláto pod nohama pustě mlaská jak beznadě, kterou pocítují už několik týdnů od chvíle, kdy opustili svůj domov plný naděje. Naděje v budoucnost, ve vzájemnou budoucnost, naděje v nedávno narozeného prvorozeného syna, který se sice narodil do chudoby, ale co by pro něj právě v této beznaděži na útěku znamenaly peníze? Jen děšť, děšť, děšť a bláto pod nohama bez jakéhokoli soucitu zpomalují jejich kroky. A kapky se v kalužích odrážejí jako stříbrné mince. Před několika týdny byla situace ještě relativně snesitelná. Čekali do poslední chvíle, zda vůbec vyrazí a promeškali tak období, které by jim při jejich útěku alespoň trochu přálo. Nyní je pronásleduje nezvyklý mráz, starší bratr jejich chudoby. Možná je to naopak – možná je chudoba starší sestrou, protože mráz se alespoň na část roku uklidí někam pryč, kde ho není cítit, ale chudoba je tu neustále už od stvoření světa. Kdyby nebylo té události, která se dotkla jejich samotné existence, zůstali by nadále tam, kde byl jejich domov. A potkalo to i mnoho dalších – až nečekaně mnoho lidí, kteří ale nestačili utéct. Kdo by chtěl zůstat v takovém teroru, v podmínkách, které zasahují hranice lidství a zvířecích pudů. Mnoho lidí jim jejich utečenectví nepřálo – přinášeli do cizích krajů a jejich teplých domovů vzdálený neklid, který mnohým, jinak dobrým a přátelským lidem, vhněl do žil nenávist, kterou si blízcí těchto lidí jinak předtím nedokázali představit. Zlo je ve své podstatě už takové a jestliže má možnost, kdykoli

a kdekoli na světě se ihned navzájem rozpozná – proto tito lidé mylně identifikovali zlo v podobě lidí, kteří naopak před zlem utíkali, neboť pocítili to, že není tak vzdáleno, jak si původně mysleli. Je to proto poměrně přirozené a pochopitelné, takové je i zlo – vždy má racionální počátek, který je třeba ovšem rozpoznat a na základě zkušeností z minulosti se mu co nejlépe vyvarovat. Celý tento útek bude pro tuto rodinu velkým poučením do jejich života i života jejich syna – poučením k pochopení druhých, klíčem k milosrdenství, zjištěním, že i děsivé cesty jsou pro život přínosem a darem pokory. I teď to vnímali, i když se dostali do situace, v níž je těžké nejenom existovat, ale věřit v to dobré ve chvílích, kdy překročí hranici cizí země. Vstupují nejen do nejisté existence, ale i do nejistoty vůbec. Matka je zahalena bouří, ale ochranný nese syna. Otec, veliký a přísný, myslel zrovna na povahu zla, ale pak se obrátil na svou rodinu a zatvrdil se proti nepřízni osudu právě tím dobrým, co v nich je v této chvíli. Tento útek nemůže být něčím marným a budou si jej připomínat po celý život pouze v tom dobrém smyslu jako cestu naděje. Nakonec rodina našla útočiště v obydlí cizích lidí. Srdečně se s těmito lidmi pozdravili a seznámili a vysvětlili jim, že jsou uprchlíci, kterým chtěli zabít jejich dítě. Při těchto slovech Josef a Marie pohlédli na svého prvorozeného syna.

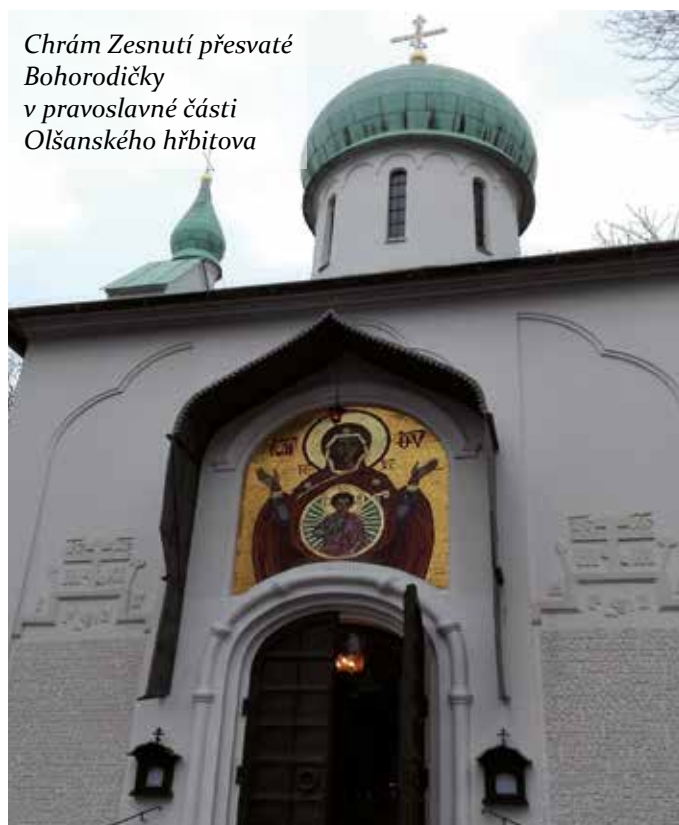
Roman POLÁCH,  
doktorand FF

## Ostravští slavisté v Praze

Dvoudenní slavistické exkurze v Praze se ve dnech 2. a 3. prosince 2015 zúčastnila třicetiletá skupina studentů OU.

Náplní prvního dne byla komentovaná prohlídka Slovanské knihovny v budově Klementina, kde jsme se měli možnost seznámit jak s historií, tak s fungováním jedné z největších a nejvýznamnějších slavistických knihoven v Evropě. Dozvěděli jsme se, že Slovanská knihovna je od roku 1924 samostatným odborem Národní knihovny ČR a její sbírky čítají více než 800 000 položek světové slavistické literatury. Lze zde najít historické, filologické, politologické dokumenty, periodika, mapy, plakáty, obrazové a umělecké materiály a řady sbírek speciálních dokumentů. Jde o nejhodnotnější a nejuplněnější přístupný knihovnický fond v České republice. Měli jsme možnost prohlédnout si interiéry knihovny, které slouží k pořádání kulturních akcí, seminářů, konferencí, výstav aj. Nahlédli jsme také do sálu studovny, v němž se nachází rozsáhlá příruční knihovna referenční literatury a volný výběr z asi 20 000 svazků.

Po rozloučení se Slovanskou knihovnou jsme se přesunuli na největší pražské pohřebiště, Olšanské hřbitovy. Ty se staly díky své rozloze větší než 50 hektarů a počtu pohřbených, který se přibližuje 2 000 000, největším hřbitovem v České republice. Zde je kromě běžných občanů pohřbeno i mnoho významných osobností společenského a kulturního života. Naše kroky směřovaly do jeho pravoslavné části, jejíž dominantou je Chrám Zesnutí přesvaté Bohorodičky. Zde se pravidelně konají pravoslavné pohřební obřady, ale i typické nedělní bohoslužby. Měli jsme štěstí prohlédnout si nejen interiér pravoslavného chrámu, ale i kryptu, kde jsou dodnes uloženy ostatky významných osobností, které se zasloužily o propagaci slovanské kultury na českém území. Byli jimi například Karel Kramář s manželkou Naděždou Nikolajevnou, satirik Arkadij Averčenko, satirik Ivan Lapšin a další.



*Chrám Zesnutí přesvaté Bohorodičky v pravoslavné části Olšanského hřbitova*



*Slavisté u hrobu L. V. Kopeckého*



*Sál studovny ve Slovanské knihovně*

Poblíž Chrámu jsme položili květiny na hrob předního ruského lexikografa a redaktora rusko-českých slovníků, Leontina Vasiljeviče Kopeckého, poté jsme se zastavili u hrobu matky spisovatele Nabokova, bratra divadelníka a kulturního činitele Němiroviče-Dančenko. Na Židovském hřbitově jsme nemohli vynechat hroby významných osobností české literatury, například Franze Kafky, Jiřího Ortena či Oty Pavla. U každého z nich jsme se zastavili a připomněli si jejich nejvýznamnější literární díla.

Následující den náš společný program zahájila přednáška paní doktorky Krejčířové ve Slovanském ústavu AV ČR, která nás seznámila s činností jeho lexikografického oddělení. Paní doktorka nás seznámila se všemi dosud vydanými rusko-českými a česko-ruskými slovníky, které byly do dnešního dne vydány pod záštitou AV ČR. Většinu jsme navíc měli volně přístupnou k nahlédnutí. Věřím, že držet v rukou rusko-český slovník z roku 1805 je dnes již velkou vzácností. Mimo jiné jsme se dozvěděli o vznikajícím elektronickém rusko-českém slovníku, který je v současné době zveřejněn v testovacím režimu na internetových stránkách Slovanského ústavu AV ČR (<http://slovník.slu.cas.cz/>).

Druhým příspěvkem byla přednáška paní doktorky Haškové na téma ruské emigrace v meziválečném Československu. Příspěvek byl opět velmi poutavě doplněn prohlídkou knih, které na toto téma vydal SÚ AV ČR.

Dva dny v předvánoční Praze utekly jako voda a přišel čas vrátit se zpět do Ostravy. Byl to bezpochyby smysluplně strávený čas!

Závěrem mi dovoluť jménem studentů poděkovat za organizaci slavistické exkurze doc. Janu Vorlovi a dr. Igoru Jelínkovi z katedry slavistiky FF OU. Poděkování patří také pracovníkům Slovanské knihovny a Slovanského ústavu AV ČR, kteří se nám po dobu exkurze velmi ochotně věnovali, a nemalé poděkování za finanční podporu patří také Filozofické fakultě Ostravské univerzity. Děkujeme!

*Jana MELČÁKOVÁ,  
studentka FF*

## Moskva „Prosinec 2015“

V roce 2015 získala naše fakulta prostřednictvím Euroasijského akademického fóra v rámci programu ERASMUS+ tříletý projekt podporující mobility studentů a vyučujících Filozofické fakulty Ostravské univerzity, Státní akademie slovanské kultury v Moskvě, Oděské národní univerzity I. I. Mečnikova a Kostanajské státní univerzity A. Bajtursynova. A byl to právě náš moskevský partner, kdo nás na konci letošního roku pozval na XIII. setkání rektorů slovanských univerzit, jehož byl ve dnech 12.–13. prosince pořadatelem. Příjezd delegace Ostravské univerzity vedené rektorem, profesorem Janem Latou, byl o to důležitější, že hostitelská organizace prochází procesem transformace, na jejímž konci má být spojení se Státní univerzitou designu, čímž se vědecký a pedagogický průnik naší univerzity s novým subjektem, který doposud spočíval zejména v oblasti slovanských jazyků, slovanských literatur, historie a hudebního a výtvarného umění, rozšíří i o specifické oblasti užitého umění a designu.

Nový rektor akademie, docent Michail Grigorijevič Balychin, který je současně ministrem školství pověřen řízením fúze, jednoznačně deklaroval zájem ruské strany o rozšíření spolupráce, což vyústilo v podepsání bilaterální smlouvy na úrovni rektorů, která vedle stávajících aktivit, jako je výměna studentů a pedagogů, zahrnuje rovněž spolupořadatelství kulturních, vědeckých a společenských akcí. Výsledky jednání pak obě strany prezentovaly na kongresovém jednání, kdy hned po úvodním Balychinově vystoupení zazněly referáty zástupců Ostravské univerzity profesorů Jana Laty a Aleše Zářického.

Vedle jednání na Státní akademii slovanské kultury probíhala také rokování na úrovni Euroasijského akademického fóra, pečlivě, ostatně jako celý moskevský program, připravená dr. Vítězslavem Vilímkem. Prioritu mělo setkání s ředitelem Institutu ruské historie Ruské akademie věd profesorem Jurijem Alexandrovičem Petrovem, jehož instituce patří k zakládajícím členům EAAF a významným participantům připravované mezinárodní konference „Mongolská expanze a její vliv na vývoj v euroasijské oblasti ve 13. a 14. století“, která se uskuteční ve dnech 4.–8. 10. 2016 právě v Ostravě. Novým členem EAAF se stal také Slovanský institut, jehož ředitel, profesor Konstantin Vladimirovič Nikiforov, stvrdil tento akt svým podpisem právě v průběhu probíhajícího kongresu. Přistoupením partner, do jehož výzkumné gesce patří rovněž střední, a to nejen slovanská Evropa, projevil mj. zájem zapojit se do příprav konference věnované obživě na Valašsku, jež by se měla uskutečnit na podzim roku 2017 v Rožnově pod Radhoštěm. Spolupráce s oběma instituty Ruské akademie věd je pro naši fakultu o to důležitější a prestižnější, že v Ruské federaci zůstává akademie věd hlavním nositelem vědy a výzkumu rozsahem činnosti vysoce přesahujícím badatelský potenciál univerzit.

Aleš ZÁŘICKÝ



*Před posterem EAAF  
ve vestibulu Státní akademie  
slovanské kultury*



*Kulatý stůl / vystoupení  
hlavních hostů*



*S profesory J. A. Petrovem  
a D. B. Pavlovem  
na Institutu historie RAV*



*S prof. K. V. Nikiforovem  
po podpisu smlouvy  
o přistoupení do EAAF*



## Filozofická fakulta jako černý kuň fotbalového turnaje

Adventní čas je na akademické půdě nejenom obdobím zápočtů, ale také časem, ve kterém se odehrává důležitá celouniverzitní akce – turnaj *O mistra Ostravské univerzity v malé kopané*, jenž se koná pod záštitou Filozofické fakulty. Směle můžeme navíc mluvit o započaté tradici, neboť ve čtvrtek 17. prosince se v hale Tělovýchovné jednoty Ostrava odehrál druhý ročník tohoto turnaje, jehož prvním vítězem byla pedagogická fakulta. Pro naši fakultu to byla letos výzva dvojitá – jednak sesadit pedagogickou fakultu a „ukrást“ jí tak tzv. titanového Aleše, sošku pro vítěze turnaje, jednak vylepšit nelichotivé umístění z minulého roku, navíc bez vstřeleného gólu.

Turnaj byl zahájen nejenom děkanem filozofické fakulty, prof. Alešem Zářickým, ale svou sportovní zdravici připojil rektor Ostravské univerzity, prof. Jan Lata. Jejich zahájení naslouchaly nastoupené týmy filozofické fakulty, fakulty sociálních studií, pedagogické fakulty, lékařské fakulty, přírodovědecké fakulty a tým spojený z hráčů CITu a IT4I. Poté se již odehrály zápasy, které se letos vyznačovaly značným tempem – oproti loňskému ročníku přibýlo hrajících studentů i studentek, kteří byli nesmírně fyzicky i technicky zdatní. Pedagogové a zaměstnanci jednotlivých fakult jim ovšem také zdatně sekundovali a působili sehraným dojmem.

Ihned po zahájení turnaje bylo také jasné, že pedagogická fakulta nebude jediným favoritem, ale že se letos dostavily týmy, které se jí mohly rovnat. To prokázala zejména filozofická fakulta, která ve své skupině A porazila fakultu přírodovědeckou a remizovala s fakultou sociálních studií. Penalty pak určily finalistu – brankář Rostislav Černý byl neprůstřelný. Skupina B byla značně vyrovnanější, ve dvou zápasech nepadl ani jeden gól, i tak byla první pedagogická fakulta. Ve finále se tak utkal tým favorita a tým filozofické fakulty – černého koně tur-

naje. I po bojovném výkonu nakonec vyhrál tým PDF, jehož kapitánkou byla studentka! Hlavní ovšem je, že se turnaj obešel bez zranění a že se v adventním čase setkali studenti a jejich pedagogové jinak, než je v průběhu akademického roku zvykem.

Roman POLÁCH,  
doktorand FF



## Pomáháme!

V rodině jedné naší bývalé pracovnice se před 9 lety narodil krásný chlapec Tomáš. Do devíti měsíců probíhal jeho vývoj zcela normálně, poté se u něho projeví těžké zdravotní problémy - předčasné ukončení růstu mozku, porucha zraku, celkové zpomalení psychomotorického vývoje. Lékaři rodině sdělili, že v podstatě se jedná o dětskou mozkovou obrnu. Život rodiny se zcela změnil. Hledali pomoc, kde se dalo. Jako nejúčinnější se jim nakonec ukázala léčebná terapie KLIM-THERAPY. Chlapec se tam pomocí speciálního stabilizačního oblečku učí získávat rovnováhu, ovládat své svaly, zlepšuje se po mentální stránce. Léčba je ale drahá a pojišťovna ji nehradí. Na naší fakultě se v jedné chytré hlavě (patří paní vrátné Miruše Kůblové) zrodil nápad – požádat všechny pracovníky fakulty, aby sbírali víčka od petlahví. A tak od 1. 11. 2013 sbíráme. Nádoby na vrátnici se plní. Rodina víčka doma třídí, „pytluje“ a odváží do sběrný. Z tohoto dobrého skutku už byla zaplácena zhruba třetina pěti léčebných terapií a na březen 2016 se připravuje terapie pátá. Sbírejte pro malého Tomáše dál!

Eva MRHAČOVÁ

## Vánoční minirozhovor s děkanem FF, prof. Zářickým

**Pane děkane, redakce Listů FF se Vás ptá: Co byste v pěti větách popřál pro rok 2016 celému kolektivu filozofické fakulty?**

*Rok 2016 bude rokem oslav čtvrtstoletí založení Ostravské univerzity. Co u příležitosti tak významného výročí naší fakultě a jejím zaměstnancům popřát, aby to neznělo běžně a triviálně. Jistě nikoho nepřekvapí, že jako děkan si přejí, abychom všichni, vrátnicemi počínaje a děkanátem konče, byli v novém roce šťastní, spokojeni etc. Co bych ale přál nejvíce, abychom byli svorní, příčinní a vzájemně si pomáhali, tak jak si to před dávnými léty vetkli do svého motto ti, jejichž jméno dodnes zůstává synonymem úspěchu – Rothschildové. Neboť jen tak zůstane fakulta silná a bude se dále úspěšně rozvíjet.*

*Aleš ZÁŘICKÝ*

**Děkujeme. Ať nad Vámi, Spectabilis, po celý rok 2016 svítí šťastná hvězda!**

*Redakce Listů*



# Pour féliciter 2016

prof. PhDr. Aleš Zářický, Ph.D.  
děkan Filozofické fakulty  
Ostravské univerzity v Ostravě

## Z programu Fiducie na měsíc leden (výběr)

### 7.1. v 16.02 - Saturninálie (II.)

Přijďte se s námi pobavit u příležitosti 105. výročí narození Zdeňka Jirotky (\*1911 †2003), tvůrce románu Saturnin.

Akce začne při západu slunce na Náměstí Jurije Gagarina na Slezské Ostravě, kde Jirotka přišel na svět a kam nainstalujeme pamětní destičku ze sochařské dílny Jana Sněbergera. Na místě vyslechnete jirotkovské čtení v podání předních neumělců, zúčastnit se můžete soutěže o nejlepší domácí koblíhu a následně i populární koblíhované. Pořádáme ve spolupráci s okrašlovacím spolkem Za krásnou Ostravu.

### 21.1. v 18:00 Holokaust a jiné genocidy – křesť knihy

Záměrné a systematické ničení celého národa nebo etnické skupiny je považováno za největší ze všech zločinů. Přesto došlo ve 20. století přes veškerou okázalou namyšlenost civilizace k těm nejhorším případům masového násilí. Státy opakovaně používaly etnické čistky a hromadné násilí vůči skupině bezbranných civilistů jako prostředek k dosažení národní státosti a jednoty. Těm nejpodstatnějším genocidám 20. století – holokaustu, genocidě Arménů, hladomoru na Ukrajině, kambodžské, rwandské a jugoslávské genocidě – se věnuje kniha Holokaust a jiné genocidy, kterou vydává PANT, partner této akce.

### NOVINKY:

V Ostravě vznikla nová internetová databáze a tištěná mapa soch a děl ve veřejném prostoru Antikvariát a klub Fiducia spolu s Jakubem Ivánkem a okrašlovacím spolkem Za krásnou Ostravu přináší uměnilovným občanům Ostravy důležitý zdroj, který mohou využít nejen laici při svých procházkách městem či při vzpomínání na minulost Ostravy, ale také rozliční badatelé k odbornému zkoumání, ať už v oblasti dějin umění, nebo třeba v rámci topografie jednotlivých čtvrtí. Na konci prosince byla spuštěna nová internetová databáze uměleckých děl, která byla pojmenována trochu zjednodušeně, ovšem výstižně jako Ostravské sochy a bude dostupná na adrese [www.ostravskesochoy.cz](http://www.ostravskesochoy.cz). Zároveň vznikla Mapa ostravských soch, se kterou se mohou zájemci vydat do ostravských ulic. Mapa je k dostání v Antikvariátu Fiducia. Jeden z iniciátorů vzniku databáze a autor jejích hesel Jakub Ivánek věří, že databázi budou lidé rádi využívat: „Kompletní databázi bude možno prohlížet na internetu. Déle vydáme stejnojmennou mapu - pro využití lidmi při vycházkách po ulicích města jsme se omezili na existující díla v exteriéru, která budou zanesena do tištěné mapy. Tu si lehce složíte do kapsy. Počítáme s tím, že mapa bude k dostání jak v Antikvariátu a klubu Fiducia, tak v informačních centrech města, případně u spřátelených prodejců.“ Databáze vzešla z dlouhodobější dokumentace uměleckých děl v terénu, archivech i literatuře, nabízí uživateli pokud možno úplný pohled na uměleckou výzdobu města Ostravy - zaznamenává existující artefakty, ale také již zaniklá díla (paměť) veřejného prostoru a budov, které mají či v minulosti měly charakter městské vybavenosti. Obsahuje nejen plastiky a reliéfy, ale rovněž mozaiky, sgrafita, nástěnné malby, ale též např. různé designové objekty. Účel databáze je dle Ivánka dvojitý: „Jednak se snaží popularizovat umění a upozornit na jeho důležitost v rámci městského inventáře, prostoru, v němž žijeme a který tato díla kultivují, jednak chce poskytnout základní informace o zařazených dílech, jež bude možno dále využít v odborném výzkumu. Věřím, že již samo zachycení jednotlivých objektů může mít zásadní význam jak pro budoucí paměť města, tak pro jeho současné vnímání, které by ideálně mělo vést ke kultivaci veřejného prostoru.“ Databázi [www.ostravskesochoy.cz](http://www.ostravskesochoy.cz) vytvořil Antikvariát a klub Fiducia ve spolupráci s Jakubem Ivánkem a okrašlovacím spolkem Za krásnou Ostravu za finanční podpory Statutárního města Ostravy a Ministerstva kultury ČR.

*Ilona ROZEHNALOVÁ*

# ZE ŽIVOTA NAŠICH ABSOLVENTŮ

Mgr. Markéta RADOVÁ

*absolvovala v roce 2006 na Filozofické fakultě Ostravské univerzity v Ostravě studium oboru Učitelství českého jazyka a literatury pro střední školy. Už v průběhu vysokoškolských studií nastoupila do regionální redakce Mladé fronty Dnes, kde působila do roku 2014. Zabývala se zde zejména kulturními tématy, problematikou životního prostředí a regionální politikou. Od roku 2015 pracuje na pozici redaktorky zpravodajství Televizního studia Ostrava. K jejím zálibám patří cestování, turistika, hudba a zpěv.*



## „Žij přítomností a všímej si věcí kolem sebe.“

**Paní redaktorko, na Filozofické fakultě Ostravské univerzity v Ostravě jste vystudovala obor Učitelství českého jazyka a literatury pro střední školy. Co rozhodlo, že jste se nepostavila za katedru, ale vydala se na dráhu novinářky?**

Ono to bylo tak trochu vzepření se rodinné tradici. Pocházím z učitelské rodiny a od malička jsem slyšela ze všech stran: to je jasné, budeš učitelka. Už už to k tomu směřovalo, ale v jednu chvíli jsem si řekla, že ne. Jednou o prázdninách – tuším, že to bylo před začátkem čtvrtého ročníku studia na Ostravské univerzitě – jsem si řekla, že bych mohla vyzkoušet práci v novinách. V moravskoslezské regionální redakci MF DNES mně tehdejší vedoucí nabídl, že pokud chci, můžu tam měsíc docházet a pomáhat s anketami nebo třeba s příspěvky do servisu na léto. Ta práce mě od začátku chytla.

**Máte zkušenosti jak s redakční prací v tištěném médiu, tak i s reportérskou činností v televizi. V čem spatřujete největší rozdíly v práci v těchto dvou druzích sdělovacích prostředků?**

Rozdíly se týkají jak způsobu zpracování témat, tak částečně třeba i denního režimu redaktorů. Předně – při zpracování tématu pro noviny máte větší prostor pro slovní vyjádření. Pokud se zabýváte například nějakým sporem

nebo kauzou, můžete ji v novinách popsat třeba na čtyřiceti řádcích. Někdy je to méně, jindy více, záleží na závažnosti tématu a na tom, jakou důležitost mu přikládá vedoucí nebo editor. Běžná délka televizní reportáže je do dvou minut. Scénář pro ni je tedy pochopitelně o hodně kratší než novinový článek. Hlavní linka vyprávění se tady nevede přes slova, ale hlavně obrazem. A k tomu dennímu režimu – v televizi občas kvůli práci vstáváte docela brzy. Některé živé vstupy se totiž odehrávají třeba už před sedmou ráno.

**Po deseti letech působení v regionální redakci Mladé fronty DNES jste nastoupila do redakce zpravodajství Televizního studia Ostrava. Zajímalo by mne, jak probíhalo Vaše zaškolení na pozici televizní reportérky a především příprava na živé přenosy.**

Zaškolení nebylo nijak zásadní. Asi každý se s tím musí poprat tak trochu sám. Já jsem do ostravského studia ČT nastoupila od ledna 2015. Do redakce zpravodajství jsem se předtím byla několikrát podívat a vyjela jsem třeba i se svými budoucími kolegy do terénu. Právě kolegyně mi v začátcích hodně pomohli. Zpočátku jsem se musela na všechno ptát. Co dělat s diskem, kam jít na střížnu, jak nahrávat telefonáty... Ale třeba na živé vstupy mě nikdo extra nepřipravoval. Je to spíš o tom, že tu práci odkoukáte. Právě třeba živé vstupy s hosty mě přítom hodně baví.

**Volíte si témata reportáží sama nebo jsou Vám editorem zpravodajských pořadů přidělována?**

Většinu témat si vybírám sama. Ale někdy se stane, že mi editor téma přidělí. Podobně jako v novinách to i v televizi funguje tak, že chystáme týdenní plán témat. V pátek bychom měli mít v ideálním případě jasno v tom, co budeme v jednotlivých dnech následujícího týdne točit. Ale samozřejmě, že se k tomu přidávají aktuální události. Některá nadčasová témata se pak odsouvají, nebo na ně třeba ani nedojde.

**Mají redaktori v ostravském televizním studiu specializaci jako redaktori působící v ústřední redakci zpravodajství v Praze?**

Myslím si, že je to tak, že se každý redaktor postupně pro určitá témata vyprofiluje. Dá se říct, že každý z redaktorů má na starosti určitý okruh témat. Někdo se zajímá o zdravotnictví, jiný o krimi. Některá témata jako ekonomika nebo ekologie jsou ale „hraniční“ a při své práci se jich dotýká více lidí.

**Posláním České televize jakožto veřejnoprávního média je šíření jazykově správných a kultivovaných mluvených projevů. Pořádá ostravské studio pro své pracovníky kurzy zaměřené na práci s hlasem a modulací projevu?**

Ano, určitá školení pořádá. V současnosti se ale nejedná o intenzivní kurzy, spíš to jsou jednorázové konzultace určené pro redaktory, kteří mají potřebu vylepšit svůj hlasový projev. V případě potíží může lektor doporučit hlasová cvičení, ale třeba i návštěvu logopeda nebo foniatra. Správné položení hlasu byl jeden z hlavních problémů, které jsem po příchodu do televize řešila. Začala jsem kvůli tomu chodit na lidovou konzervatoř do dramatické výchovy, kde se učíme nejen jak správně pracovat s hlasem, ale děláme třeba i základy jevištního pohybu a divadla.

**Můžete nám poodhalit televizní zákulisí a přiblížit Vaš klasický pracovní den v Televizním studiu Ostrava?**

Není na tom nic tajemného. Záleží to na tom, jestli se právě zabýváte tématem, které je důležité i z celostátního hlediska, nebo jestli točíte spíše regionálně zaměřený příspěvek. V prvním případě se může stát, že už třeba v 6:10 ráno máte telefonát pro ČT24. To znamená vstávat zhruba o půl šesté. Potom třeba celé dopoledne točíte, případně máte i nějaký živý vstup (s tím vám ovšem může pomoci některý z kolegů). Odpoledne reportáž napíšete, necháte zkontrolovat u editora a pak ji dáte dohromady na střížně. Na to celé ale nejste sami. Spolupracujete se spoustou lidí: kameramany, asistenty kamery, stříhači...

**Utkvěla Vám v mysli nějaká příjemná zkušenost spojená s Vaší profesí?**

Těch je spousta. Díky téhle práci se člověk může každodenně obohacovat o nové zkušenosti, pořád se něco učíte, setkáváte se se zajímavými lidmi. Baví mě, jak se někdy reportáž nebo živý vstup samy od sebe vyvinou. Nedávno jsme třeba chystali vstup z muzea letectví v Suchdole nad Odrou. Bylo prosincové sobotní odpoledne. Doce-la odborné historické téma týkající se výročí takzvané Krvavé neděle, velké letecké bitvy druhé světové války, kterou si v muzeu každoročně připomínají na Dni otevřených dveří. Domluvit hosta bylo nadlidsky těžké. Nikdo z leteckých nadšenců prostě nechtěl naživo vyprávět. Na poslední chvíli ale chlapík, který dohlížel na jedno z letadel v expozici, na účast kývl. A nakonec to bylo moc prima. Ukázalo se totiž, že tenhle pán letadlo sám objevil, vykopal a restauroval.

**Vaším velkým koníčkem je zpěv. Od roku 2001 jste působila v rodinném stříbru Filozofické fakulty, v dívčím vokálním souboru Adash, kde jste byla i jeho PR manažerkou. Jaké zkušenosti Vám činnost v tomto prestižním hudebním tělese dala?**

Do Adashe jsem přišla hned v prvním ročníku svého studia a stala se z něj moje srdeční záležitost. Vzpomínám hlavně na výborné koncerty, na pouto mezi sborem a posluchači. Samozřejmě by se to celé nemohlo dít bez pana docenta Novotného, který soubor založil a byl jeho hlavní hybnou silou.

**A závěrem klasická otázka – jak vzpomínáte na studentská léta na Filozofic-**

**ké fakultě Ostravské univerzity a kdo z vyučujících Vás nejvíce ovlivnil?**

Vzpomínám si na přijímací zkoušky. Hlásila jsem se na dva obory, jedním z nich bylo středoškolské učitelství češtiny. A já si říkala – tam mě určitě nevezmou. Brala jsem to buď – anebo. Ale vzali mě. A bylo to hodně přínosných pět let. Vzpomínám si, že mě třeba oproti jiným studentům bavila historická gramatika. I když to bylo tedy pořádné „zupání“. Ale bavilo mě sledovat, jak se vyvíjela čeština v čase. Jmenovat jednoho – dva – tři vyučujících by bylo nefér. Každý mi dal ze sebe něco.

*Za rozhovor poděkovala  
Jana BOLKOVÁ*



*Colours of Ostrava 2015 – se zpěvákem skupiny Zrní Honzou Ungerem.  
Foto: ČT Ostrava*



*Z vystoupení souboru Adash. Markéta Radová v první řadě druhá zleva  
Zdroj: Archiv souboru Adash*

# HISTORICKÉ ETUDY ANEB CESTY TAM A ZASE ZPÁTKY

## Město ve víru třicetileté války

Roku 1650 bylo více méně po všem. Přesto se s dozvuky jednoho z nejkřutějších válečných konfliktů, který zasáhl středoevropskou oblast v novodobých dějinách, setkáváme i tehdy – dva roky po uzavření tzv. Vestfálského míru. Třicetiletá válka měla být, budeme-li se striktně přidržovat datace užívané v učebnicích, již dávno ukončena. Bez ohledu na to však ostravští měšťané pociťovali stále její temný stín. Násilné běsnění sice bylo již ukončeno, avšak válka sama o sobě přinášela a dodnes přináší do životů lidí řadu jiných přímých i nepřímých těžkostí. Když si tedy roku 1650 zastupitelé Moravské Ostravy stěžovali v listu zasláném olomoucké konzistoři na bezbožné, ziskuchtivé a lakomé jednání ostravského děkana Mathesiuse, mělo to stále, jakkoli to tak na první pohled nevypadá, úzkou souvislost s útrapami předchozích desetiletí.

S třicetiletou válkou se Ostrava setkala poměrně záhy. Již 4. února 1620 město přepadly a vyrabovaly jednotky polských kozáků – tzv. lisovčků. Po celá dvacátá léta bylo město nuceno ke speciálním odvodům na podporu císařských vojsk a tuto finanční katastrofu doprovázela od roku 1625 intenzivní morová epidemie, již podlehl odhadem polovina jeho obyvatel. V srpnu roku 1626 pak do Ostravy vtrhlo dánské vojsko vedené Petrem Arnoštem z Mansfeldu, které ji opětně vyrabovalo a poničilo řadu domů. Zkázu Moravské Ostravy dokonalo působení „osvoboditelských“ jednotek císařské armády vedené Albrechtem z Valdštejna, jejichž přítomnost zatěžovala obyvatele města stejně, a možná více než vypuzení Dánové. Stablní odvody pro

císařské vojsko se ostatně v severomoravské oblasti staly ve třicátých letech denní realitou.

Roku 1642 vtrhli na Moravu Švédové, kteří již toho roku obsadili Olomouc a v návaznosti na to i Polskou Ostravu. Bylo zjevné, že jejich drancování nebude ušetřena ani Moravská Ostrava, což přimělo reprezentaci města k rychlému jednání, v jehož rámci byla uzavřena dohoda. Na jejím základě muselo město, aby bylo ušetřeno, vyplatit Švédům celkem sedm tisíc zlatých výpalného. Takovou sumu město nemělo a bylo donuceno získat ji řadou úvěrů, které je finančně zatížily na celé příští století (poslední splátka byla uhrazena roku 1741). I přesto se v oblasti projevoval až do roku 1648 značný neklid z přítomnosti švédského vojska. To se sice po vestfálském míru stáhlo, avšak usadilo se nedařle v oblasti mezi Polskou Ostravou a Hrušovem, kde setrvalo po několik dalších let. Není proto divu, že se švédští vojáci do Ostravy neustále vraceli, opíjeli se v místních šenicích a působili nemalý rozruch. Měšťané se tehdy dohodli na všeobecném zákazu prodeje vína švédské soldatesce, zákazu, který soustavně porušoval právě výše uvedený děkan Mathesius. Ten Švédům podle stížnosti Ostravských naléval přímo na faře, a opilí vojáci pak svým nevhodným chováním rušili ještě roku 1650 bohoslužby. Všechno zlé však jednou skončí. Švédové byli zanedlouho donuceni odtáhnout, nezbedný kněz byl přeložen do Brtnice. Z válečných hrůz se však Ostrava vzpamatovávala několik dlouhých desetiletí.

Robert ANTONÍN



Pečetidlo Moravské Ostravy  
z roku 1664.

Foto: Karla Bláhová,  
Archiv města Ostravy.

# PF 2016

Úspěšný rok 2016  
přeje  
redakce Listů FF OU

